

POSICIONAMENT CIUTADÀ (LXXXII)

CLASSES SOCIALS: S'ALBIRA LA RECUPERACIÓ, PERÒ...

Amb aquest número de Quaderns Gadeso volem reprendre el pols a la ciutadania Balear en l'era Postpandèmia. Ens hem interessat a saber quines són les preocupacions dels i de les nostres conciutadans i conciutadanes segons la classe social a la qual pertanyen. Com perceben el futur socioeconòmic a Espanya i a Balears, com valoren l'actuació del Govern d'Espanya i del Govern Balear, en la gestió de la crisi sanitària, i l'actuació dels partits de l'oposició. Finalment, també ens hem interessat per quin nivell de confiança té la ciutadania envers el seu futur immediat. Les dades que aquí s'ofereixen s'han ponderat en funció del pes que cada classe social té dins la societat balear, atenent als criteris que es mostren en la taula 1.

CLASSES SOCIALS: TIPOLOGIES

Taula 1

BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA-MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
- Aturats de llarga durada	- Treballadors temporals	- Fixos discontinus	- Professionals	- Grans empresaris
- Joves sense formació		- Petits comerciants	- Empresaris mitjans	- Rendistes:
- Immigrants sense xarxa social	- Treballadors amb contracte inestable (precarietat)	- Treballadors amb contracte estable		- Immobiliaris
	- Pensionistes			- Capital
	- Treballadors autònoms			- Alts directius

Taula 2

PRINCIPALS PROBLEMES DE BALEARS SEGONS CLASSE SOCIAL

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Situació econòmica	62%	52%	57%	62%	69%	72%
Inestabilitat laboral	51%	38%	42%	52%	59%	64%
Atur	47%	30%	36%	42%	57%	71%
Accés a l'habitatge	39%	19%	21%	48%	51%	56%
Desigualtat social	27%	6%	6%	28%	33%	64%

Respostes múltiples

Baròmetres Gadeso: desembre 2021-febrer 2022

Mostra: 600 entrevistes, Error màxim: +-5%. Nivell de confiança: 95,5% Treball de camp: desembre 2021-febrer 2022

ESPANYA: ESPERANÇA I DUBTES

Malgrat les illes presenten unes particularitats pròpies no deixen de ser una part d'Espanya, i el que afecta a l'estat espanyol en el seu conjunt repercuteix d'una manera o d'altra en la nostra comunitat. Es percep una certa desconfiança entre la ciutadania reforçada per les previsions de creixement milloren però no acaben de ser les desitjables per a pal·liar la forta caiguda del PIB. Les previsions més optimistes parlen de recuperació entorn el 2024, una data molt llunyana per aquella gent a la qual la crisi sanitària els ha deixat a la vorera de l'exclusió social.

Les mesures preses pel Govern d'Espanya, continuen sent qüestionades per determinats partits de l'oposició, encallats en la controvèrsia i més preocupats a tombar l'executiu Sánchez que en ajudar a posar fi a aquest mal somni, han generat un clima de crispació que s'ha traslladat a la ciutadania..

Taula 3 COM VALOREU LA SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA D'ESPANYA, ARA I A MITJÀ TERMINI?

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Actualment	2,2	2,6	2,5	2,1	2,0	1,7
A Mitjà termini	2,4	3,0	2,9	2,3	2,2	1,8

Totes les valoracions són sobre base 5
(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: desembre 2021-febrer 2022

La percepció de la situació actual i a mitjà termini de la situació socioeconòmica d'Espanya en l'era postpandèmia ve molt influenciada per l'estatus social. Com podem veure a la Taula 3, les classes més acomodades (alta i mitjana-alta), es mostren significativament més confiades en la recuperació que les més desfavorides (baixa i mitjana-baixa), malgrat això no s'observa un esclat de confiança i la gent tendeix a mostrar-se cautelosa a l'hora de pronunciar-se sobre la recuperació.

D'altra banda, la classe social sovint és un element cabdal en el posicionament ideològic de la ciutadania, malgrat l'aparició d'ideologies amb un caràcter més transversal, especialment el populisme ultra de VOX. Així, les persones que gaudeixen d'un estatus social més elevat tendeixen a alinear-se amb els postulats de la dreta, motiu pel qual són més crítiques amb l'actuació d'un govern integrat per socialistes i radicals d'esquerra (Podemos). Dit això, **sembla que la crítica envers el govern ve més motivada per l'alienament de certs sectors socials amb els postulats més radicals en contra del govern, be sigui per posicionament ideològic o per influència dels negacionistes. Malgrat tot, la valoració que rep la gestió de l'executiu central és superior a la rebuda per l'oposició, especialment entre els estrats més baixos de la societat espanyola. Tot el contrari succeeix quan es tracta de valorar l'actuació de l'oposició encapçalada per Pablo Casado, el qual, malgrat les seves contínues sortides de to, continua tenint força suport entre les classes socials més elevades.**

Taula 4 COM VALOREU L'ACTUACIÓ DEL GOVERN D'ESPANYA I DE L'OPOSICIÓ EN LA GESTIÓ DE LA CRISI?

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Govern	3,2	2,7	2,9	3,2	3,5	3,5
Oposició	2,9	3,5	3,2	2,8	2,5	2,3

Totes les valoracions són sobre base 5
(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: desembre 2021-febrer 2022

BALEARS: CONFIANÇA I CAUTELA

No és cap secret que el nostre model econòmic es basa en el turisme i, en conseqüència, de l'arribada de visitants d'altres indrets, tant d'Espanya com de l'estranger, en especial aquests darrers. La més que probable recuperació del mercat britànic i l'augment de l'ocupació, malgrat que inestable i precària (veurem si la reforma laboral aconseguirà revertir la situació) fa que el futur es vegi amb més optimisme però encara i ha forces dubtes, especialment entre les classes menys afavorides. Per la seva banda, l'actuació del Govern de Francina Armengol es més ben valorada que la de l'executiu central, però encara rep el descontent de les classes més altes per les restriccions que encara es mantenen i l'ús del passaport COVID, en aquest cas entre els negacionistes.

Taula 5 COM VALOREU LA SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA DE BALEARS, ARA I A MITJÀ TERMINI?

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Actualment	2,7	3,1	3,0	2,8	2,3	2,1
A Mitjà termini	3,3	4,0	3,8	3,5	2,9	2,4

Totes les valoracions són sobre base 5

(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: desembre 2021-febrer 2022

Com podem veure a la Taula 5, malgrat els progressos en la vacunació i la molt probable recuperació (al menys en part) del sector turístic a les nostres illes, **la situació actual és vista com a preocupant o dolenta per part de les classes més desfavorides i amb més optimisme per les millor situades**. Així i tot, la percepció de totes les classes socials envers el futur socioeconòmic a mitjà termini és força millor però amb una certa cautela. És evident la possibilitat de nous repunts en la incidència de la COVID-19, no només a Balears, provoquen que la ciutadania il·lenca es mostri lleugerament desconfiada en relació a què la temporada turística 2022 pugui suposar la fi de la crisi i la consolidació de la tan desitjada i necessària recuperació i el retorn a la normalitat.

Les mesures preses per l'executiu de Francina Armengol per a la contenció de la pandèmia han tingut resultats contraposats. **D'una banda s'ha aconseguit posar fre a l'expansió de la pandèmia, fins a situar al nostre arxipèlag entre les comunitats amb una situació força favorable per a recuperar la normalitat, tant social com de l'activitat econòmica**. D'altra banda, hi ha una crispació crispació que s'ha traslladat al carrer, amb continues manifestacions, moltes d'elles encoratjades per grups que res tenen a veure amb l'hostaleria i amb voluntat de desacreditar, davant l'opinió pública, la tasca del Govern Balear i l'eficàcia de les vacunes, cosa que sembla haver tingut un cert impacte en la valoració que els i les balears anvers Armengol i el seu equip. Quant a l'oposició, s'agreix el perfil baix i la no posada de pals a les rodes, malgrat que des de certs grups de l'arc parlamentari balear s'hagi intentat elevar el to de la contesa amb un caràcter, tal vegada, electoralista, just quan queda poc més d'un any per a les eleccions.

Taula 6 COM VALOREU L'ACTUACIÓ DEL GOVERN BALEAR I DE L'OPOSICIÓ EN LA GESTIÓ DE LA CRISI?

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Govern	3,5	3,0	3,3	3,6	3,7	3,7
Oposició	3,3	3,9	3,6	3,1	2,9	2,9

Totes les valoracions són sobre base 5

(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: desembre 2021-febrer 2022

OPTIMISME ENTRE LES ALTES, DESCONFIANÇA ENTRE LES BAIXES

Per acabar aquest primer repàs, postpandèmia, a la percepció que la ciutadania balear té dels efectes de la pandèmia, ens interessem, ara, a veure com valoren la seva situació personal i familiar en l'actualitat i com creuen que serà a mitjà termini.

La recuperació del mercat laboral i l'activitat econòmica, malgrat la inestabilitat i la precarietat de molts llocs de feina, estan tenint efectes positius en la percepció de la situació personal de la ciutadania balear. Malgrat això, les classes més baixes continuen percebent un cert desemparament que es tradueix en desconfiança. Caldrà veure si les darreres iniciatives amb matèria laboral, aprovades per l'executiu Sánchez aconseguen revertir aquesta situació

Taula 7 COM VALOREU LA SITUACIÓ PERSONAL, ARA I A MITJÀ TERMINI?

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Actualment	3,1	4,2	3,9	3,6	2,2	1,5
A Mitjà termini	3,4	4,1	4,0	3,8	2,9	2,0

Totes les valoracions són sobre base 5

(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: desembre 2021-febrer 2022

Com podem veure a la Taula 7, malgrat que s'aprecia un cert optimisme entre la ciutadania per la seva situació personal i familiar a mitjà termini, les males perspectives i la desconfiança estan, encara, instal·lades entre les classes més desfavorides.

Malgrat que la nostra comunitat comença a entrellucar la llum al final del túnel i que, s'aprecia la recuperació, la por a fer passes enrere en la pandèmia, l'augment de la desigualtat social a les nostres illes, i a la resta del territori nacional, i la incertesa que això genera, provoquen que una part de la ciutadania encara vegi amb força desconfiança la recuperació de la nostra economia i, en conseqüència, la millora de la seva situació personal i familiar. Una cosa ha quedat clara, Balears ha fet els deures, ara és responsabilitat de totes i tots, ciutadania, empresaris i turistes, que no donem passes enrere en la lluita contra aquest mal somni i que d'una vegada per totes puguem gaudir de la tant desitjada normalitat.

Les percepcions que es mostren en aquest número de la nostra revista corresponen a un moment concret. Val a dir que la situació sociopolítica espanyola està, però, en un procés de canvi estructural, especialment en l'àmbit de les relacions laborals, amb l'aprovació de la reforma laboral, la qual, com s'ha vist, ha contribuït a augmentar la polarització de l'escena política al nostre país. El fet que l'esmentada reforma s'hagi pactat entre patronal i sindicats, amb el beneplàcit del govern PSOE-PODEM, ha posat de manifest la fragilitat dels suports dins cada un dels blocs. S'ha d'entendre que aquesta reforma de la reforma de Rajoy, juntament amb l'augment del SMI i de les pensions, un dels cavalls de batalla electoral del partit del govern, s'hauria d'entendre com una reforma destinada a millorar la vida de les persones i no esdevindre una arma llancívola amb la qual protegir interessos partidistes i/o territorials. La nova taula de diàleg social, que es va iniciar a Balears i s'ha estès a l'estat espanyol, constitueix un element per a impulsar mesures en positiu. S'entén que en democràcia es necessària la discrepància, però entesa com a debat i no un continu posar pals a les rodes. Algunes argumentacions, com la de que l'augment del SMI generarà atur, s'han demostrat irrealistes i que només responen a la voluntat d'alguns partits de crear confusió i desconfiança envers l'actuació, millor o pitjor, de l'executiu central.